Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0825U004115

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сарбєй Юлія Валеріївна

2. Yuliia V. Sarbiei

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-0837-7221

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 42204 (053 Психологія)

Дата захисту: 26-12-2025

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11330

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81

Тема дисертації:

1. Соціально-психологічні маркери дезадаптивності правоохоронців, що мають різний бойовий досвід
2. Socio-psychological markers of maladaptiveness of law enforcement officers with different combat experience

Реферат/анотація:

1. Досвід російсько-української війни наочно показує, що сучасні збройні конфлікти значно впливають на психологічний стан їх учасників. Перемогу забезпечує той, хто здатний максимально ефективно і оперативно адаптуватися до суворих умов служби і демонструє високий рівень стійкості до бойового стресу. Працівники поліції для успішного виконання завдань в умовах війни мають ефективно адаптуватися до значного розширення службових обов'язків, зміни середовища їх виконання, до нового статусу комбатанта, до незвичних ролей, вимог і норм. Водночас за надмірного навантаження адаптаційних механізмів людини може виникати дезадаптивність, що виявляє себе у розладах процесів активного пристосування особистості до умов фізичного і соціального середовища, які охоплюють усі рівні функціонування організму та психіки людини, що може призводити до розвитку захворювань, зниження працездатності, неможливості виконання службових обов'язків, а також до проявів девіантної чи делінквентної поведінки. У дисертації здійснено теоретичний аналіз та емпіричне дослідження соціально-психологічних маркерів дезадаптивності правоохоронців, які мають різний бойовий досвід. У роботі вперше представлено комплекс соціально-

психологічних маркерів дезадаптивності працівників поліції, що виявляє себе трансформаціями регуляторної системи, емоційних реакцій, комунікативного потенціалу, моральної нормативності і проявами антивітальної поведінки, досліджено у контексті наявності/відсутності бойового досвіду. В дисертації емпірично встановлено наявність труднощів емоційної регуляції, самоуправління та адаптивних механізмів у поліцейських з бойовим досвідом. У працівників поліції, які брали участь у боях, зафіксовано тенденції до порушення моральної нормативності і зниження комунікативного потенціалу. Емпірично доведено, що поліцейські – комбатанти у порівнянні з тими, хто не брав участі в бойових діях, мають більш потужні механізми контролю емоційних реакцій у складних ситуаціях, що виявляється у показниках самомотивації, саморелаксації, афективного самоконтролю, орієнтації на дію в очікуванні успіху та подоланні невдач. У роботі вперше емпірично виявлено, що наявність бойового досвіду сприяє більшому усвідомленню значущості свого життя, але водночас може виявлятися у безпорадності, тривожних стресових роздумах та повторюваних переживаннях травмівних подій. Констатовано, що у сферах моральної відповідальності та нормативності бойовий досвід актуалізує схильність до морального виправдання своїх дій, до зменшення сприйняття особистої відповідальності. В дисертації емпірично доведено, що бойовий досвід провокує розвиток емоційного вигорання, соціальної критичності, відчуття безнадійності та песимізму серед поліцейських, що виявляється в емоційному, когнітивному та конативному компонентах прояву цинічності. Зафіксовано взаємозв'язок наявності бойового досвіду із звуженням кола, глибини та активності у міжособистісному спілкуванні, міжособистісних стосунках, із зниженням довіри до інших, що може бути результатом пережитих стресових ситуацій і потреби в емоційному дистанціюванні від інших; водночас встановлено зростання довіри до себе, пов'язаної з участю в боях і здатністю функціонувати в екстремальних умовах.

2. The experience of the Russian-Ukrainian war clearly shows that modern armed conflicts significantly affect the psychological state of their participants. Victory is ensured by the one who is able to adapt to the harsh conditions of service as effectively and promptly as possible and demonstrates a high level of resistance to combat stress. In order to successfully perform tasks in wartime, police officers must effectively adapt to a significant expansion of their duties, a change in the environment in which they are performed, to the new status of a combatant, to unusual roles, requirements and norms. At the same time, with excessive load on a person's adaptive mechanisms, maladaptation may occur, which manifests itself in disorders of the processes of active adaptation of the individual to the conditions of the physical and social environment, which cover all levels of the functioning of the human organism and psyche, which can lead to the development of diseases, reduced working capacity, inability to perform official duties, as well as manifestations of deviant or delinquent behaviour. The dissertation carries out a theoretical analysis and empirical study of socio-psychological markers of maladaptation of law enforcement officers with different combat experience. In the work, for the first time, a complex of socio-psychological markers of maladaptation of police officers, which manifests itself in transformations of the regulatory system, emotional reactions, communicative potential, moral normativity and manifestations of anti-vital behaviour, is investigated in the context of the presence/absence of combat experience. The dissertation empirically establishes the presence of difficulties in emotional regulation, self-management and adaptive mechanisms in police officers with combat experience. Police officers who participated in combat have been found to have tendencies to violate moral norms and reduce their communicative potential. It is empirically proven, that police officers who are combatants, compared to those who did not participate in combat, have more powerful mechanisms for controlling emotional reactions in difficult situations, which is manifested in indicators of self-motivation, self-relaxation, affective self-control, orientation to action in anticipation of success and overcoming failures. For the first time, the work empirically reveals that the presence of combat experience contributes to a greater awareness of the significance of one's life, but at the same time can manifest itself in helplessness, anxious stressful thoughts and repeated experiences of traumatic events. It is stated, that in the areas of moral responsibility and normativity, combat experience actualizes the tendency to morally justify one's actions, to reduce the perception of personal responsibility. The dissertation empirically proves, that combat experience provokes the development of emotional burnout, social criticism, a sense of hopelessness and pessimism among police officers, which is manifested in the

emotional, cognitive and conative components of the manifestation of cynicism. The relationship between the presence of combat experience and the narrowing of the circle, depth and activity in interpersonal communication, interpersonal relationships, with a decrease in trust in others, which may be the result of experienced stressful situations and the need for emotional distancing from others, was recorded; at the same time, an increase in self-confidence associated with participation in battles and the ability to function in extreme conditions was established.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Yevdokimova O.O., Kharchenko V.B., Zhdanova I.V., Liaska O.P., Makarova O.P., Mokhorieva O.M., Sarbiei Y.V. Dynamics of components of physical and mental health of law enforcement officers during the period of martial law. Wiadomosci Lekarskie. 2024. №77(6). P. 1174-1180.
- Сарбєй Ю.В. Психологічні маркери дезадаптивності поліцейських-комбатантів в екстремальних умовах несення служби. Перспективи та інновації науки. № 6 (52). 2025. С. 1499-1514.
- Сарбєй Ю. Соціально-психологічні маркери дезадаптивності правоохоронців, що беруть участь у бойових діях. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія, № 82. 2025 р. С.89-95.
- Сарбєй Ю.В. Якісні компоненти цинічності в осіб, що виконують обов'язки в екстремальних умовах. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 2(62). 2025. С. 54-57.
- Сарбєй Ю.В. Особливості емоційної регуляції правоохоронців з різним бойовим досвідом. Габітус. Секція: соціальна психологія. юридична психологія, №73/2025. С. 305-308.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євдокімова Олена Олександрівна

2. Olena O. Evdokymova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4211-7277

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=--MpXdMAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Большакова Анастасія Миколаївна
2. Anastasiya M. Bolshakova

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4343-6694

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кокун Олег Матвійович
2. Oleh M. Kokun

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1793-8540

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=mkCMnvAAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Володимир Миколайович
2. Volodymyr M. Filonenko

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2662-1705

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шиліна Алла Андріївна
2. Alla A. Shilina

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7377-0776

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Мілорадова Наталя Едуардівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Мілорадова Наталя Едуардівна

Відповідальний за підготовку облікових документів Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна